

LUKIOLAISTEN

PERIAATEOHJELMA

2022–2025

Lukiolaisten periaateohjelma määrittää ne arvot, joiden perusteella toteutamme toimintaamme. Periaateohjelmaa tehdessä on hyödynnetty toteuttamaamme kyselyä, johon vastasi lukiolaisia ympäri Suomen. Ottaessamme kantaa yhteiskunnalliseen keskusteluun on kannanottomme sävy tämän asiakirjan mukainen.

Sivistys

Lukiolaisille sivistys on kaikkea yhteiskunnan toimintaa määrittävä periaate, jonka avulla rakennetaan parempaa maailmaa. Sivistyksen tehtävänä on syventää ymmärrystä ympäröivästä yhteiskunnasta, kulttuureista ja muista ihmisistä. Se tarkoittaa kriittistä, luovaa ja laaja-alaista tapaa ajatella.

Jokaiselle kuuluu mahdollisuus tutustua ja syventyä eri ilmiöihin ja tieteenaloihin niin, että oppiminen on mielekästä ja mahdollista läpi koko elämän. Lukiolaiset näkevät tärkeänä, että yksilöllä on vapaus määritellä omien opintojensa suuntaa haluamallaan tavalla.

Demokratia ja aito osallisuus

Demokratian on oltava laajaa ja kaikille yhtäläistä. Se tarkoittaa sitä, että jokaisen henkilön tulee päästä vaikuttamaan ja olemaan osa yhteiskuntaa siitä syrjäytymättä. Yhteiskunnassa tulee luottaa demokratiaan sekä kunnioittaa sen kautta syntyneitä äänestystuloksia ja päätöksiä. Muutos tapahtuu osallistumalla keskusteluun ja kyseenalaistamalla nykytilannetta. Erilaisia mielipiteitä ja näkemyksiä tulee pyrkiä ymmärtämään ja kunnioittamaan. Lukiolaiset ei kuitenkaan hyväksy ihmisoikeuksien vastaisia, muita ihmisryhmiä vahingoittavia ajattelumalleja tai tekoja.

Osallisuus päätöksiin kuuluu kaikille, joten Lukiolaiset ei näe perusteita jättää nuoria yhteiskunnan päätösten ulkopuolelle. Nuorilla on oltava mahdollisuus osallistua kaikkeen päätöksentekoon yhteiskunnan jokaisella eri tasolla. Aito osallisuus vaatii sitä, että nuoret toimivat täysivaltaisina päätöksentekijöinä.

Yhdenvertaisuus

Yhtäläiset mahdollisuudet

Lukiolaiset haluaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden puolesta. Jokaisella on yhtäläiset mahdollisuudet toimia omana itsenään. Se edellyttää, että jokaiselle taataan riittävä toimeentulo ja kattavat turvaverkot.

Lukiolaisten mielestä jokaisen asema yksilönä on tiedostettava, hyväksyttävä ja turvattava. Sitä ei saa varjostaa stereotyyppiat tai henkilön oman vaikutusvallan ulkopuolella oleva asia kuten seksuaalinen suuntautuminen, perhetausta tai toimintakyky. Näemme yksilön ryhmän takana ja taistelemme stereotyyppioita vastaan.

Lukiolaisille on tärkeää, että saavutettavuus ja esteettömyys huomioidaan kaikessa toiminnassa, jotta jokaiselle taataan yhtäläiset mahdollisuudet toimia täysipainoisesti kaikilla elämän osa-alueilla. Lukiolaiset noudattaa turvallisemman tilan periaatteita omassa toiminnassaan niin, että jokaiselle taataan fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisempi tila.

Intersektionaalinen feminismi

Lukiolaisille intersektionaalinen feminismi tarkoittaa ihmisten välisen epätasa-arvon rakenteellista purkamista huomioiden sukupuolen lisäksi muutkin syrjintää mahdollisesti aiheuttavat tekijät, kuten etninen tausta ja sosioekonominen asema.

Yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa täytyy jatkuvasti edistää kaikessa toiminnassa ja epäkohtiin kiinnittää huomiota. Havaittuihin epäkohtiin on puututtava tehokkaasti. Lukiolaisten mielestä vanhoja, pinttyneitä sukupuolirooleja pitää kyseenalaistaa ja purkaa.

Kestävä kehitys

Ekologisuus

Ekologinen kestävyys on vastuuta ympäristöstä. Ihminen ei ole erillinen luonnosta, vaan tarvitsemme sitä elääksemme. Lukiolaiset pitää luonnon huomioimista arjessa tärkeänä. Etenkin kierrätys ja vähemmän kuluttava elämäntapa nähdään tarpeellisina tulevaisuutta ajatellen. Lukiolaiset näkee ilmasto- ja ekokriisin aikamme merkittävimpänä uhkana, jonka torjumista ei voi jättää pelkästään yksilön vastuulle, vaan muutos on tehtävä niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Lukiolaiset kokee, etteivät ihmisten tiedot ja ymmärrys ilmastokriisistä ja ekologisesta elämäntavasta ole riittäviä. Ekologisuudesta ja ilmastokriisistä pitää puhua enemmän niin koulutuksessa kuin yhteiskunnassa yleisesti.

Kansainvälisyys

Lukiolaisille kansainvälisyys on oman ymmärryksen ja maailmankatsomuksen avartamista. Kulttuurien ja ajatusmallien monimuotoisuus kehittää yhteiskuntaa sekä tukee yksilöitä.

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalisen kestävyuden tarkoituksena on taata kaikille ihmisille mahdollisuus perustarpeisiin kuten kotiin, koulutukseen ja riittävään toimeentuloon.

Lukiolaisten mielestä sosiaalisen kestävyuden tavoitteet edistävät tasa-arvoa ja hyvinvointia. Lukiolaiset näkee maksuttoman koulutuksen yhtenä tärkeimmistä toimenpiteistä näitä tavoitteita kohti kuljettaessa.

Ylisukupolvisuus

Lukiolaiset pitää tärkeänä, että päätöksenteossa huomioidaan sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus, jonka toteutuminen vaatii päätöksiä myös nuorten ikäluokkien hyväksi. Lukiolaiset kantaa erityistä huolta kestävyysvajeen tuomista haasteista yhteiskunnan tulevaisuudelle.

Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys on tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Lukiolaisille taloudellinen kestävyys tarkoittaa sitä, että taloudellinen tilanteemme on kestävällä ja vakaalla pohjalla.

Hyvinvointi

Lukiolaisille hyvinvointi on yksi elämän peruspilareista, joka tulee priorisoida läpi elämän. Yhteiskunnassamme uupuminen on hälyttävän yleistä niin työ- kuin opiskeluympäristöissä. Uupumisen ehkäisemiseksi jokaisella täytyy olla riittävä mahdollisuus lepoon, palautumiseen ja mieleisten asioiden tekemiseen. Jokaisen tulee saada riittävästi tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa ylläpitämiseen.

Yhteisöllisyys ja välittäminen ovat osa hyvinvointia. Lukiolaisille yhteisöllisyys tarkoittaa mahdollisuutta löytää paikka, jossa jokainen pystyy olemaan oma itsensä sekä tulee kuulluksi. Välittäminen luo edellytykset sille, että jokainen voi tuntea olevansa arvokas osa yhteisöä.